

JAARSTUKKEN

2019

Waarom dit programma?

Dit programma raakt iedereen in Wageningen. Niet alleen mensen met een zorg- of adviesvraag, maar ook de mensen om hen heen, zoals familie, vrienden en burens. Mensen die als vrijwilliger, mantelzorger of professionele hulp en ondersteuning verlenen. Ook zijn er mensen die vanuit inhoudelijke deskundigheid betrokken zijn of werkgevers die zich willen inzetten.

Wij hanteren het beleidskader Samen Wageningen, dat in 2016 samen met de stad is ontwikkeld en op 16 januari 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit beleidsplan heeft betrekking op al het beleid dat is gericht op hulp en ondersteuning aan inwoners van Wageningen als het gaat om welzijn en zorg. Uitgangspunt hierbij is dat we uitgaan van de behoefte(n) van inwoners en het leveren van maatwerk in plaats van enkel vast te houden aan regels en protocollen.

Beoogd maatschappelijk effect

Het maatschappelijke effect dat we met ons sociale beleid willen bereiken noemen we in Samen Wageningen de Stip op de Horizon. Wageningen wil een betrokken samenleving zijn, waarin we ons verantwoordelijk voelen voor onze directe omgeving. Zorg en aandacht hebben voor elkaar, in de straat, buurt of stad, waarin we naar eigen mogelijkheden mee kunnen doen en optimaal in staat zijn om baas te zijn over ons eigen leven. De stad heeft daarbij vijf Wageningse principes benoemd: we willen problemen zoveel mogelijk voorkomen, zetten de inwoner centraal, gaan met elkaar voor samenredzaamheid, gaan uit van vertrouwen en zoeken actief naar vernieuwing.

Voor het sociaal beleid heeft de stad elf hoofdlijnen geschreven. De hoofdlijnen geven weer hoe we in Wageningen met elkaar willen omgaan als het gaat over zorg en welzijn.

De hoofdlijnen zijn:

1. Het gemeentelijk beleid is gericht op iedere inwoner (algemeen beleid), met oog voor doelgroepen met specifieke behoeften (specifiek beleid);
2. Voorkomen is beter dan genezen, daarom zetten we in op preventie;
3. We herkennen en waarderen wat al goed gaat, om dat te versterken en stimuleren. Daarbij laten we ruimte voor vernieuwing;
4. Er is laagdrempelige toegang tot informatie, hulp en ondersteuning voor iedereen;
5. Iedereen moet (zinvol) mee kunnen doen en wordt daarbij zo nodig ondersteund;
6. Contact is gebaseerd op basis van wederzijds respect, omdat we allemaal anders zijn en gehoord en gezien willen worden;
7. We zetten ieders mogelijkheden om zichzelf te redden centraal: waar mogelijk met inzet van informele ondersteuning en waar nodig met professionele hulp;
8. We gaan uit van eigen regie voor iedereen, ook wanneer diegene ondersteuning krijgt;
9. We vertrouwen op de kracht van eigen netwerken; gemeente en professionals bieden ondersteuning waar nodig om overbelasting te voorkomen en beperken niet met regels;
10. Waar netwerken ontbreken, ondersteunen we bij het vormen en onderhouden van een netwerk;
11. We zorgen voor evenwicht tussen het informele netwerk, vrijwillige hulp en professionele hulp door goede afstemming en samenwerking.

De hoofdlijnen vormen de basis voor de uitvoering van het sociale beleid in Wageningen.

Naast de doelstellingen uit 'Samen Wageningen' is er ook aandacht voor solidariteit en bewustwording van vrede en veiligheid in Wageningen. Activiteiten die vanuit de Wageningse samenleving op deze terreinen worden ontplooid, zijn gericht op het versterken van de sociale cohesie in de stad en waar mogelijk vanuit een internationaal perspectief.

Ontwikkelingen

Opbouw WSW

Per 1 januari 2018 zijn medewerkers van de WSW werkzaam bij de Permar vanuit Wageningen overgenomen door de gemeente Wageningen. De medewerkers van de groenvoorziening hebben

een werkplek bij het team Beheer en realisatie gekregen. Medewerkers die in een groep geplaatst zijn of individueel gedetacheerd werken blijven op dezelfde plek werkzaam. Voor de groep medewerkers die aangewezen is op een beschutte werkplek worden afspraken gemaakt met bedrijven/ organisaties die in staat zijn een ontwikkelingsgerichte en passende werkplek te bieden. Ook op het Werkpunt is voor deze groep medewerkers een beschutte werkplek gecreëerd waar dicht bij lokale werkgevers hard wordt gewerkt maar ook individuele ontwikkeling de aandacht heeft.

Vertrouwen Werkt

Wageningen heeft in 2019 het onderzoek "Vertrouwen Werkt" succesvol voortgezet. In april 2019 verscheen de 3^e voortgangsrapportage van Vertrouwen Werkt. Het onderzoek werd door SZW met drie maanden verlengd en is eind 2019 definitief gestopt. Met dit vertrouwensexperiment onderzoekt het college of een aanpak die is geënt op intrinsieke motivatie en een aanpak die is geënt op een ruimere mogelijkheid tot bijverdienen leiden tot een toename van uitstroom en bijverdiensten en/of een vorm van participatie, en/of een toename van welbevinden en/of een toename van de financiële zelfredzaamheid van mensen. De deelname aan dit experiment is vrijwillig. Aan het onderzoek in Wageningen doen 400 personen mee. Dat is bijna 50% van het aantal mensen dat bijstand ontvangt. De deelnemers zijn ingedeeld in vier groepen:

- Een groep die meer verdiensten uit parttimewerk mag behouden gedurende de looptijd van het experiment;
- Een groep die zelf de regie mag nemen over hun weg richting participatie en werk, met het vrijlaten van de arbeids- en re-integratieverplichtingen zoals in de Participatiewet gelden;
- Een groep die extra begeleiding richting participatie en werk krijgt;
- Een controlegroep. Voor deze groep wijzigen de rechten en plichten uit de Participatiewet niet.

In april 2020 wordt de eindrapportage en het wetenschappelijk onderzoek van Vertrouwen Werkt afgerond en zullen de bevindingen over het onderzoek aan het Ministerie SZW en aan de raad worden aangeboden.

Project Innovatief handelen

Eind 2018 heeft het college besloten om te starten met het project Innovatief handelen. In het coalitieakkoord heeft het college zijn visie bekend gemaakt over kwaliteit van leven. Als het gaat om zorg en welzijn staan voor het college niet de medische aspecten centraal, maar de kwaliteit van leven. Dat betekent nieuwe verbindingen leggen en meer investeren in voorkomen in plaats van genezen. Maatwerk is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Het project Innovatief handelen heeft in 2019 tot de volgende resultaten geleid:

1. Meetlat kwaliteit van leven voor de front-office;
2. Toetsingskader kwaliteit van leven voor alle nieuwe beleidsinitiatieven of burgerinitiatieven;
3. Pakket van maatregelen die geborgd zijn in de begroting 2020.

Alle resultaten dragen bij aan de uitgangspunten uit het coalitieakkoord. Het project zal in 2020 worden voortgezet.

Vrede- en ontwikkelingssamenwerking

Het college maakt ieder jaar met Wageningen45 afspraken over de subsidiering waarbij de kernwaarden uit het vastgestelde beleid Toekomstbestendigheid van Wageningen als Stad der Bevrijding 2017 in acht worden genomen.

Veilig Thuis Midden Gelderland

Met ingang van 2015 is Veilig Thuis Midden Gelderland het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling voor de regio Gelderland Midden.

Sluitende Aanpak Personen met Verward Gedrag

De gemeente Wageningen werkt samen met haar lokale en regionale partners in het Zorg- en Veiligheidsdomein aan de sluitende aanpak van personen met verward gedrag.

6.1 Samen Wageningen

Wat wilden we bereiken?

In Samen Wageningen staan elf thema's. Voor elk van deze thema's heeft de stad benoemd welke maatschappelijk effecten we willen bereiken en welke doelen we ons daarbij stellen.

Subdoelen

6.1.1 Werk

Werk

Maatschappelijk effect: iedereen ervaart dat hij zinvol mee kan doen en zijn talenten kan benutten en ontwikkelen, waarbij mensen ondersteund worden bij het verwerven van volwaardig werk met een eerlijk inkomen.

Doelen:

1. Inwoners ontwikkelen hun talenten en doen werkervaring op, passend bij hun mogelijkheden;
2. Inwoners hebben een vorm van werk of dagbesteding, passend bij hun mogelijkheden.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Werk. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Overige resultaten

We zetten actief in op de ontwikkeling van de talenten van uitkeringsgerechtigden met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt met onze activiteiten binnen het Werkpunt. Daarnaast wordt met werkervaringsplekken, proefplaatsingen, loonkostensubsidie en bemiddeling naar voltijds- parttime- of vrijwilligerswerk aansluiting gezocht bij het reguliere arbeidsproces. Met de detachering van SW-medewerkers en ons eigen aanbod aan beschutte werkplekken maken we werk passend bij de mogelijkheden van onze inwoners mogelijk. In 2019 is met de samenwerking met Woonwerkplaats de Kleine Wereld ook specifiek op de ontwikkeling en arbeidstoeleiding van statushouders ingezet. Naast dat het project woningen voor statushouders oplevert hebben veel statushouders ook werkervaring opgedaan. Dit zien we ook terug in de uitstroom naar werk. Een deel van ons bestand kenmerkt zich door een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In samenwerking met All Stars Boxing Gym en Compleet Mensenwerk is ingezet op de ontwikkeling van een deel van deze groep.

In 2019 zijn 117 inwoners met een bijstandsuitkering uitgestroomd naar werk of een studie. We zien ook dat uitstroom naar werk of een studie ongeveer de helft van de uitstroomredenen beslaat. Om dit in perspectief te plaatsen: dit aandeel is hoger dan in onze buurgemeenten. Ook het aantal bijstandsgerechtigden dat parttime werkt is in 2019 erg hoog. In december 2019 was dit ongeveer 13% van de bijstandsgerechtigden. Vanzelfsprekend dragen de resultaten van Vertrouwen Werkt ook bij aan de bovenstaande resultaten.

6.1.2 Leefbaarheid

Leefbaarheid

Maatschappelijk effect: inwoners ervaren hun sociale woonomgeving als leefbaar en veilig.

Doelen:

1. Inwoners voeren de regie over de sociale leefbaarheid in de stad;
2. Inwoners voelen zich veilig en prettig in hun leefomgeving;

3. Nieuwe inwoners voelen zich welkom;
4. Inwoners in een gebied voelen zich meer verantwoordelijk voor elkaar en voor hun omgeving;
5. Verhoging van de leefbaarheid van kwetsbare gebieden.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Leefbaarheid. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Stedelijke werkgroep/wijkteams

De samenwerking van professionals in de buurt op de gebieden leefbaarheid en veiligheid is verder uitgebreid en er is meer focus gekomen.

- De stedelijke werkgroep (tactisch niveau) van buurt/wijkgericht werken heeft zich in 2019 naast een scharnierfunctie tussen sociale en fysieke domein verder ontwikkeld op de gebieden veiligheid en zorg. Hierdoor sluiten meer organisaties bij de werkgroep aan zoals het Startpunt, maar ook zorgorganisaties en de Adviesraad. Onderwerpen die de focus hebben zijn o.a.: preventief werken, 'personen met verward gedrag', bondgenoten, wvggz, Taskforce en inclusieve buurten/versterken van buurtnetwerken.
- In de wijkteams (operationeel niveau) is gestart met een wijkscan om zo meer focus aan te brengen op welke onderwerpen gezamenlijk worden aangepakt. Samenwerking is ook uitgebreid met een medewerker van beheer & realisatie en van het Startpunt. In de wijkteams zitten in elk geval politie, de Woningstichting, Solidez en gemeente (verschillende disciplines zoals veiligheid, gezondheid, leefbaarheid, beheer & realisatie, wonen). Nadruk ligt op preventie en versterken van buurtnetwerken op gebieden van leefbaarheid en veiligheid.

Er zijn afgelopen jaar twee studiedagen georganiseerd voor een brede groep van professionals over 'personen met verward/onbegrepen gedrag' en 'ondermijning'. Met als doel kennisdeling, ontmoeting en verbinding.

Right to Challenge

In Wageningen kan een groep georganiseerde inwoners taken binnen het sociaal domein overnemen als ze denken het beter, slimmer of goedkoper te kunnen. Twee keer per jaar wordt de Challenge onder de aandacht gebracht bij de Wageningse inwoners via de krant en social media. In 2019 zijn twee gesprekken gevoerd met inwoners die een Right to Challenge hebben ingediend. Dit waren goede gesprekken en mooie initiatieven maar deze initiatieven bleken toch niet onder de Right to Challenge te vallen.

Meldpunt Discriminatie en Pesten

Bij het Startpunt en meldpunt Discriminatie en Pesten (MDP) zijn in 2019 17 meldingen ontvangen (12 meldingen in 2018 en 12 meldingen in 2017).

6.1.3 Jeugd

Jeugd

Maatschappelijk effect: alle jeugd tot 27 jaar heeft mogelijkheden om veilig en gezond op te groeien en zijn talenten te ontwikkelen.

Doelen:

1. Mensen ondernemen actie als zij zich zorgen maken over kinderen;
2. Kinderen en ouders vinden op tijd hulp om problemen in de opvoeding en bij het opgroeien te voorkomen en op te lossen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Jeugd. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.
- Doelen Kind Centraal: in 2019 is verder uitvoering gegeven aan de doelen uit Kind Centraal. Zo heeft de gemeente Wageningen sinds september 2019 een kinderburgemeester, voert de GGD Gelderland-Midden nu ook 'Stevig Ouderschap' uit, worden er logopedische screenings uitgevoerd op het primair onderwijs en wordt er gewerkt aan een "Kansrijke Start" (zie kopje gezondheid).
- Laagdrempelige hulp aan ouders en kinderen, onder meer door:
  - *Vroeghulp team Wageningen*: ingezet bij zorgen over de ontwikkeling van jongere kinderen. In het vroeghulpteam zijn verschillende expertises gebundeld. Ouders kunnen op deze manier snel antwoord krijgen op vragen en passend hulp krijgen indien nodig. In 2019 zijn zes kinderen besproken.
  - *Laagdrempelige inloop en hulp aan ouders en kinderen bij het Startpunt*. In 2019 is het Startpunt gestart met inloop voor opvoed- en opgroevragen. Er hebben zo'n 40 ouders en kinderen /jongeren gebruik van gemaakt. Ruim de helft van de ouders/kinderen/jongeren is hiermee geholpen en had geen aanvullende hulp nodig. Vanuit het Startpunt wordt ook opvoed- en opgroeihulp gegeven aan vluchtelingen op de Proces Opvang Locatie aan de Bosrandweg.
  - *De specialistische ondersteuning bij de huisartsen (SOH) voor de jeugd GGZ*. In de eerste helft van 2019 hebben 87 kinderen hiervan gebruik gemaakt. De SOH's kunnen 40% van de kinderen zelf helpen.
  - *Extra voorlichting op het Pantarijn*. Naar aanleiding van signalen over toename van psychische klachten bij leerlingen op het Pantarijn is extra voorlichting gegeven aan ouders, mentoren en leerlingen om te wijzen op mogelijkheden van hulp in Wageningen.
  - *Het onderwijszorgarrangement op de Dijk*. Samen met schoolbestuur PPO de link, het Samenwerkingsverband Rijn en Gelderse vallei en jeugdhulpaanbieder Youké is de gemeente gestart met een onderwijszorgarrangement op de Dijk waardoor jeugdhulp op de school aanwezig is en zo sneller hulp aan ouders en kinderen kan worden ingezet.
- Het Startpunt werkt continu aan haar bekendheid. In de week van de opvoeding heeft het Startpunt verschillende activiteiten georganiseerd zoals een workshop positief opvoeden en opvoedcafé's.
- Uitvoering meldcode en verwijsindex. In 2019 is er een netwerkbijeenkomst gehouden voor Wageningse organisaties over de meldcode (zie ook 6.1.7). Daarnaast worden vanaf nu standaard alle kinderen in de verwijsindex gezet die hulp- en ondersteuning krijgen vanuit het Startpunt.
- Verbetering van dienstverlening. De jongerenraad heeft in 2019 een advies uitgebracht over de dienstverlening van het Startpunt aan Wageningse jongeren en dit vergeleken met een eerder advies uit 2016. In vergelijking tot 2016 komt de Jongerenraad tot de conclusie dat zowel op inhoud en als op snelheid de dienstverlening van het Startpunt aanmerkelijk verbeterd is. De bekendheid bij jongeren van het Startpunt blijft aandachtspunt. Dat blijkt ook uit het cliëntervaringsonderzoek dat de gemeente heeft uitgevoerd onder de jongeren en de ouders die in 2018 gebruik hebben gemaakt van geïndiceerde jeugdhulp. Uit het onderzoek blijkt ook dat een grote meerderheid (80%) tevreden is over de verwijzing naar jeugdhulp en de hulp zelf. Ze voelen zich gehoord en geholpen. De snelheid waarmee de hulp kan worden ingezet blijft een aandachtspunt.

6.1.4 Ouderen

Ouderen

Maatschappelijk effect: ouderen ervaren dat zij van betekenis zijn voor de samenleving.

Doelen:

1. Ouderen zijn zo lang mogelijk zelfstandig actief en doen mee in de samenleving;
2. Oudere inwoners kunnen zoveel mogelijk eigen regie houden over hun leven, ook als zij beperkingen hebben;
3. Eenzaamheid bij oudere inwoners neemt af.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema ouderen. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Ouderen worden ondersteund in het zelfstandig actief zijn door middel van laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden (gezelligheid/creatief/educatief/sportief/eetactiviteiten). Ook worden ouderen ondersteund bij het zelf opzetten van ontmoetingsactiviteiten, bijvoorbeeld groep 9 de Tarthorst. De diverse ouderengroepen en initiatieven vormen op zich weer netwerken van onderlinge betrokkenheid en onderlinge hulp en fungeren als zodanig als 'buurtnetwerken'. Individueel worden ouderen thuis bezocht door ouderenadviseurs en ouderenwerkers en wordt er zo nodig ondersteuning geboden bij maatschappelijke participatie/opbouwen van een netwerk.

Voor de oudere inwoners met beperkingen is passende zorg en vervoer beschikbaar via het Startpunt. In het Startpunt werken formele en informele zorg samen.

Samenwerkende organisaties hebben het Festival 60+ georganiseerd rondom de thema's wonen en veiligheid, buurtnetwerken en gezondheid.

Er wordt veel inzet gepleegd om eenzaamheid bij oudere inwoners in een vroegtijdig stadium te ontdekken. Met één huisartsenpraktijk is de samenwerking tussen praktijkondersteuners, ouderenwerkers en het Startpunt op het thema ouderen en eenzaamheid geïntensiveerd. Om de samenwerking ook met andere huisartsenpraktijken te stimuleren is gezamenlijke scholing voorbereid.

Binnen Welsaam is in samenwerking met diverse partijen de pilot 'Wageningen dementievriendelijk' van start gegaan. Hieruit zijn een viertal concrete buurt/burgerinitiatieven ontstaan waaraan ondersteuning wordt geboden.

6.1.5 Armoede

Armoede

Maatschappelijk effect: iedereen heeft voldoende financiële mogelijkheden om mee te doen.

Doelen:

1. Maatschappelijke betrokkenheid bij armoede vergroten;
2. Verminderen van het negatieve effect van armoede op gezondheid, sociale contacten en mogelijkheden om mee te doen in de samenleving;
3. Positieve gedragsverandering bij inwoners die financiële problemen hebben of dreigen te krijgen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Armoede. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor Welsaam.

Binnen Welsaam wordt het deelplan 'voorkomen van schulden en armoede' uitgevoerd. Met schuldhulpmaatjes, ondersteuning bij de thuisadministratie en financiële ondersteuning van de speelgoed-, voedsel- en kledingbanken wordt ingezet op preventie, het voorkomen van verergering van schulden en het verminderen van nadelige effecten van armoede.

Om de inwoner nog beter te ondersteunen worden er gezamenlijke casusbesprekingen gevoerd en zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot een gezamenlijke laagdrempelige inloop voor financiële vragen.

Ook vanuit de gemeente wordt met de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering en het 'Ik-doe-mee'- fonds ingezet op het stimuleren van participatie in de samenleving en het verminderen van het negatieve effect van armoede op gezondheid. Daarnaast worden ook diverse vormen van financiële ondersteuning zoals de bijzondere bijstand en kwijtschelding van gemeentelijke lasten ingezet. In paragraaf 8 'gevolgen voor de minima' wordt uitgebreid ingegaan op het gebruik van de regelingen.

6.1.6 Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk

Maatschappelijk effect: inwoners van Wageningen zetten zich in voor elkaar.

Doelen:

1. Vrijwilligers voelen zich erkend en gewaardeerd;
2. Meer mensen doen vrijwilligerswerk in eigen stad of wijk.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Vrijwilligerswerk. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Vrijwilligers

Er stonden in 2019 462 vrijwilligers ingeschreven bij het Vrijwilligerscentrum (2018:474). Daarnaast is er een vrijwillige flexlijst van 602 personen. In 2019 hebben 147 nieuwe studenten zich tijdens de AID opgegeven voor deze flexlijst. De behoefte aan ondersteuning bij het vinden van vrijwilligerswerk is toegenomen. In 2019 zijn 104 mensen hierbij ondersteund (2018:77). De stijging wordt met name veroorzaakt door asielzoekers die steeds langer verblijven op de Wageningse locaties.

De gemeente heeft voor alle vrijwilligers een vrijwilligersverzekering afgesloten. Er is 3 keer een beroep gedaan op de vertrouwenscontactpersonen van het Vrijwilligerscentrum.

Scholing vrijwilligers

Vrijwilligers zijn in 2019 ondersteund door middel van diverse (scholings)activiteiten. 297 vrijwilligers hebben deelgenomen aan workshops met een waardering van gemiddeld 8,2. De theateravond 'Signaleren kan je leren' werd bezocht door 75 bezoekers. Naast ondersteuning aan individuele vrijwilligers zijn ongeveer 100 organisaties ondersteund op het terrein van regelgeving, vrijwilligersbeleid, ontwerpen van posters/ folders etc.

Informele hulp en dienstverlening

Er zijn in 2019 339 hulpvragen aangenomen. 269 inwoners zijn, soms met meerdere hulpvragen, ondersteund. De ingekomen hulpvragen zijn inhoudelijk complexer geworden. Dat vraagt om meer maatwerk bij bemiddeling maar ook om meer aandacht voor grenzen aan de vrijwillige inzet. Hulpvragen zijn o.a. bemiddeld naar de Helpende Hand (110), Humanitas maatjes project (19), Digitaalhuis (17), Present (12), mantelzorg (5).

6.1.7 Gezondheid

Gezondheid

Maatschappelijk effect: iedereen heeft kansen en mogelijkheden om mee te doen en eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

Doelen:

1. Inwoners die ziek zijn of een beperking hebben, hebben - net als andere inwoners - kansen en mogelijkheden om mee te doen in de samenleving;
2. Inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) leven langer en leven langer in gezondheid in vergelijking met de huidige situatie;
3. Iedere inwoner is in staat om met de uitdagingen in zijn leven om te gaan (volgens het begrip positieve gezondheid).

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Gezondheid. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Overige resultaten:

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)

Wageningen zet zich actief in om een actieve leefstijl te stimuleren bij kinderen en legt de focus op de aanpak van sociaal-economische gezondheidsverschillen. Eind 2018 is de regie onder Sportservice Wageningen komen te vallen in plaats van onder de gemeente. In 2019 is er een nieuw plan van aanpak opgesteld en gekozen voor een nieuwe naam. Vanaf heden gaat JOGG-Wageningen verder onder de naam 'Lekker in je vel! Tijdens de Sinterklaasintocht vond de kick-off plaats. Lekker in je vel! zal per jaar 4 thema campagnes (bewegen, buitenspelen, groente-en fruit eten & waterdrinken) houden waaraan maatschappelijke partners mee kunnen doen. In 2019 is gewerkt aan de uitrol van deze themacampagnes en is er aangehaakt op bestaande activiteiten (nationale buitenspeeldag, kinderfestival etc.)

Wageningen neemt deel aan het regionale alcoholmatigingsproject Frisvalley. Vanuit Frisvalley heeft Wageningen meegedaan aan de campagne 'Ik Pas'. Daarnaast heeft de inspecteur Drank- en horecawet gesprekken gevoerd met Wageningse sportverenigingen over het naleven van de Drank- en Horecawet. In 2020 krijgt dit een vervolg door het uitdelen van Frisvalley teamkrachten. Tevens zijn in 2019 de voorbereidingen getroffen om vanaf 2020 door te gaan met Frisvalley-light. Binnen deze nieuwe variant blijft de samenwerking op het gebied van toezicht en handhaving bestaan, maar stopt de samenwerking op het gebied van alcoholpreventie. Wageningen zal zelf lokaal hiermee aan de slag gaan in samenwerking met het Startpunt en het Jongeren Informatie Punt (JIP) door tweemaal per jaar aandacht te besteden aan alcoholpreventie middels landelijke campagnes zoals NIX18 en Ikpas.

Begin 2019 is er een bijeenkomst gehouden voor maatschappelijke partners in Wageningen met als thema 'Hoe gezond is Wageningen?' Doel van deze bijeenkomst was om aan de hand van GGD-monitors samen te verkennen hoe we nog meer kunnen inzetten om de gezondheidsverschillen tussen groepen te verkleinen. De uitkomsten van deze bijeenkomst werden zo veel mogelijk verwerkt binnen huidige werkzaamheden of dienden als input voor nieuwe plannen.

Rijksvaccinatieprogramma

Per 01-01-2019 is de financiering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) overgeheveld naar de gemeenten. Daarmee is gemeente Wageningen wettelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het RVP. In opdracht van de gemeente voert de GGD Gelderland-Midden deze taken uit. In 2019 heeft de GGD een campagne ingezet voor de vaccinatie tegen Meningokokken MenACWY bij Wageningse tieners. Daarnaast is per 16 december 2019 de vaccinatie voor zwangere vrouwen tegen kinkhoest toegevoegd aan het RVP.

Kansrijke Start

Wageningen heeft zich in 2019 aangesloten bij het actieprogramma Kansrijke Start. In het actieprogramma Kansrijke Start slaan de minister, gemeenten, partijen uit de geboortezorg en de jeugdgezondheidszorg de handen ineen om ieder kind de best mogelijke start van zijn of haar leven te geven voor een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal – op latere leeftijd. In Wageningen wordt er samengewerkt met nieuwe samenwerkingspartners vanuit de geboortezorg binnen een lokale coalitie. Ook binnen de regio wordt er samengewerkt met nieuwe partners zoals het Verloskundige SamenwerkingsVerband (VSV) Gelderse Vallei.

Ondersteuning Wereldvrouwen Wageningen

Internationale vrouwengroep Wereldvrouwen uit Wageningen (met en zonder migratie achtergrond) ontmoet elkaar maandelijks bij Thuis waarbij elke maand 1 land centraal staat; aan de hand van de eetcultuur wordt het gesprek gevoerd over gezonde voeding en leefstijl waarbij er gezamenlijk wordt gegeten van zelf gemaakte hapjes.

Spelenderwijs Gezond

In 2018 zijn de voorbereidingen voor de pilot Spelenderwijs Gezond gestart. In een samenwerking binnen de City Deal Kennis Maken is met de Rijn IJssel vakschool, de Christelijke Hogeschool Ede en gemeente Wageningen ingezet op duurzaamheid, gezonde voeding en beweging van de kinderen. De pilot heeft in 2019 20 weken gelopen in twee groepen van de scholen OBS de Wereld en De Bijenkorfl. De lessen zijn gegeven door zowel de eigen docent als gastdocenten van de Rijn IJssel Vakschool en Wageningen University en Research. De eerste resultaten lijken positief: uit de gesprekken met de kinderen is gebleken dat de kinderen erg enthousiast waren over de pilot. De productkennis is verbeterd en de kinderen hebben nieuwe smaken weten waarderen. Ze zijn zich meer bewust van gezondere keuzes. Ook de beweeglessen tussendoor zijn als erg positief ervaren. Ook hebben leerkrachten opgemerkt dat meer kinderen thuis ontbijten en vaker groente en fruit meenemen als tussendoortje. Op welke wijze aan de pilot een vervolg wordt gegeven wordt nog nader onderzocht.

Alliantie Voeding in de Zorg

Op 3 december 2019 is de gemeente Wageningen een strategisch partnerschap aangegaan met de Stichting Alliantie Voeding in de Zorg voor de duur van 3 jaar. Zowel de gemeente als de Alliantie Voeding in de Zorg maken zich sterk voor gezonde voeding en het verhogen van de kwaliteit van leven. Samen met Alliantie Voeding in de Zorg zijn in 2019 de voorbereidingen gestart voor de pilot 'een gezonder eetpatroon met NutriProfiel'. Het instrument NutriProfiel wordt ingezet bij patiënten bij wie een bloedbepaling wordt aangevraagd om bepaalde vitaminewaardes te meten. Aan deze patiënten wordt, op basis van vrijwilligheid, gevraagd een digitale vragenlijst (Eetscore) in te vullen over hun gemiddelde eetpatroon. Mensen worden hierdoor bewust van hun voedingspatroon en gestimuleerd deze te verbeteren bij een slechte score. In dit pilotproject wordt de groep patiënten met lage gezondheidsvaardigheden persoonlijke begeleiding op maat geboden, bijvoorbeeld in samenwerking met een diëtist of leefstijlcoach. Om dit pilotproject goed lokaal in te bedden is afstemming gezocht met Huisartsengroep De Poort. In 2020 gaat de pilot van start.

Huiselijk geweld en Kindermishandeling

In 2019 is vanuit Veilig Thuis extra aandacht uitgegaan naar de voorbereiding op de invoering van de nieuwe Meldcode in 2019. Hiervoor zijn verschillende werkconferenties georganiseerd voor verschillende beroepsgroepen, waaronder medewerkers van gemeenten.

Wageningen heeft in 2019 de pilot 'Handle With Care' omgezet in de structurele werkwijze. Doel van 'Handle With Care' is dat de politie na een incident met huiselijk geweld aan school doorgeeft dát er iets is gebeurd, zonder te vertellen wát er is gebeurd. De leerkracht kan dan op eenvoudige wijze de leerling steunen.

In 2019 is er in samenwerking met Welsaam, het Startpunt en het Vrijwilligerscentrum een netwerkbijeenkomst meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling georganiseerd voor Wageningse professionals en vrijwilligers. In totaal hebben ongeveer 80 professionals zich opgegeven. Deze bijeenkomst was een vervolg op de meldcode training van 2018.

In 2018 heeft Veilig Thuis 138 meldingen ontvangen (t.o.v. 122 in 2018). Er zijn 11 onderzoeken uitgevoerd (t.o.v. 10 in 2018). In 2019 zijn twee tijdelijke huisverboden opgelegd.

Maatschappelijke Opvang

Het aantal Wageningers dat in de periode van 1 januari 2019 tot 1 juli verbleef in de regionale maatschappelijke opvang (Leger des Heils en Johanniteropvang) bedroeg 8 personen. Over het tweede halfjaar 2019 zijn nog geen cijfers beschikbaar. Dak- en thuislozen waarbij geen sprake is van psychiatrische problematiek of verslavingsproblemen zijn lokaal opgevangen en begeleid. Deze opvang vond plaats in 6 woningen die door de Woningstichting hiertoe aan de gemeente zijn verhuurd. In 2019 hebben 12 personen gebruik gemaakt van de lokale maatschappelijke opvang in Wageningen.

Beschermd Wonen

In 2016 is Wageningen gestart met een pilot om de taken voor Beschermd Wonen (BW) zelf uit te voeren in plaats van centrumgemeente Ede. Dit doen wij vooruitlopend op de decentralisatie van die taak in 2021. We zetten ons samen met onze inwoners, de zorgaanbieders en de Woningstichting in om tot betere oplossingen op maat te komen. Dat kan beschermd wonen zijn bij een instelling, maar ook zelfstandig wonen met begeleiding aan huis.

In 2019 is verder ingezoomd op het realiseren van een goede doorstroom van wonen in een instelling naar een zelfstandige woonvorm met een steunstructuur. Met de Woningstichting zijn

afspraken gemaakt over bemiddeling naar geschikte huisvesting. De succesfactoren van onderscheidende woonvormen zijn onderzocht. Met de klankbordgroep en aanbieders zijn nieuwe zorgvormen ontwikkeld (Beschermd Thuis en Zelfstandig Wonen in gezamenlijkheid) zodat deze succesvolle concepten vanaf 2020 ook op andere locaties kunnen worden toegepast. Daarnaast ondersteunen deze vormen de stap van wonen in een instelling naar zelfstandig wonen. Hierbij is zowel aandacht voor de bewoner als de direct omwonenden.

De bewoners die tijdelijk in zorgcentrum Overdal verbleven, zijn in 2019 teruggekeerd naar het gerenoveerde Nudehof complex. Met aanmeldingen van de centrale wachtlijst van de Valleiregio en in afstemming met centrumgemeente Arnhem (instroom uit Wolfheze) groeit de groep terug naar de oorspronkelijke grootte. Door het omklappen van enkele Beschermd Wonen woningen naar zelfstandige woningen is het alsnog gelukt om aan de regionale taakstelling van afbouw van intramurale plekken te voldoen.

6.1.8 Mantelzorg

Mantelzorg

Maatschappelijk effect: mantelzorgers ervaren een evenwicht tussen het eigen leven en de zorg voor de ander.

Doelen:

1. Brede maatschappelijke ondersteuning, (h)erkenning en respect voor mantelzorgers realiseren;
2. Meer mantelzorgers (dan in de huidige situatie) ervaren evenwicht tussen hun zorgtaken en hun eigen leven.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema mantelzorg. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Mantelzorg Wageningen is samen met het Vrijwilligerscentrum als expert informeel aanwezig in het Startpunt. In het kader van kennisoverdracht en vroegtijdige ondersteuning zijn Startpuntmedewerkers en de experts informeel gestart met gezamenlijke casusbesprekingen, naast het gezamenlijk bezoeken van zorgvragers. In het kader van vroegtijdige ondersteuning is ingezet op het bezoeken van thuiszorgteams en het bezoeken van nieuw ingeschreven mantelzorgers (67 nieuwe inschrijvingen).

In 2019 zijn 598 mantelzorgcomplimenten verstrekt (2018: 581). In de week van de Mantelzorg zijn diverse waarderingsactiviteiten georganiseerd.

6.1.9 Mensen met een beperking

Mensen met een beperking

Maatschappelijk effect: mensen met een beperking doen volwaardig mee in de samenleving.

Doelen:

1. Mensen met een beperking worden gezien en gehoord;
2. Mensen met een beperking kunnen samen met mensen zonder beperking naar vermogen meedoen in de maatschappij door een vorm van werk, vrijwilligerswerk, dagbesteding en vrijetijdsbesteding.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Mensen met een beperking. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Er is in Wageningen een klankbordgroep GGZ die meedenkt bij de uitvoering van het beleid. De werkgroep Wageningen inclusief, bestaande uit inwoners met en zonder beperkingen, is in 2019 officieel van start gegaan. Zij willen voor alle inwoners een inclusieve stad realiseren.

Voor mensen met een beperking is passende zorg beschikbaar via het Startpunt waar formele en informele zorg samenwerken.

Door de gemeente bekostigde activiteiten zijn zoveel mogelijk voor iedereen toegankelijk. Toegankelijkheid is onderdeel van de subsidie-c.q. aanbestedingsvoorwaarden.

6.1.10 Statushouders/vluchtelingen

Statushouders/vluchtelingen

Maatschappelijk effect: statushouders/vluchtelingen zijn geïntegreerd in de samenleving.

Doelen:

1. Iedere statushouder/vluchteling doet mee in de Wageningse samenleving;
2. Iedere statushouder/vluchteling respecteert de basiswaarden van de Grondwet en de Mensen- en Kinderrechten.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Statushouders/vluchtelingen. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Iedere statushouder wordt z.s.m. nadat hij/zij in Wageningen is komen wonen actief gestimuleerd om een vorm van werk of studie te gaan doen en wordt daarin ondersteund door de gemeente en Welsaam. Ook ondersteunen we statushouders bij de integratie en het eigen maken van de Nederlandse taal. In 2019 hebben we (bijstandsgerechtigde) statushoudersvrouwen extra ondersteund.

6.1.11 Vrijtijdsbesteding

Vrijtijdsbesteding

Maatschappelijk effect: iedereen ervaart een plezierige en zinvolle vrijetijdsbesteding.

Doel:

1. Iedere inwoner heeft mogelijkheden om aan vrijetijdsbesteding te doen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Welsaam voert binnen Samen Wageningen de preventieve hulp en ondersteuning uit op het thema Vrijtijdsbesteding. In de bijlage Monitor 2019 Welsaam staan de resultaten van de monitor van Welsaam.

Vanuit de gemeente wordt met het 'Ik-doe-mee'-fonds ingezet op het stimuleren en mogelijk maken van participatie in de samenleving door minima.

Zie ook hoofdstuk 9 Sport en Cultuur.

6.2 Bewustwording, solidariteit, vrede en veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Internationale samenwerking

Naast het uitvoeren van Samen Wageningen voeren we beleid uit ten aanzien van internationale samenwerking en internationale projecten. We coördineren en organiseren ontvangsten uit en bezoeken aan de partner- en projectsteden. We faciliteren, ondersteunen en financieren stichtingen/groepen die betrokken zijn bij de stedenbanden. Het hele jaar door en in het bijzonder op 4 en 5 mei herdenken en vieren we actief de vrijheid waarin we nu leven, een vrijheid die niet vanzelfsprekend is.

Stad der Bevrijding

We willen de identiteit en het imago van Wageningen als Stad der Bevrijding versterken en onze vier kernwaarden inhoud geven. Onze kernwaarden zijn werken aan vrede, vrijheid en veiligheid; bedanken van de bevrijders; door en voor de stad en het verbinden van diversiteit. Naast herdenken en vieren zijn educatie en bewustwording belangrijke activiteiten. In 2019 geven we verder uitvoering aan de kaders Stad der Bevrijding die de raad in 2016 heeft vastgesteld. We werken hierbij nauw samen met Wageningen 45 en andere partners in de stad.

Subdoelen

6.2.1 Herdenken en vieren bevrijding

Profilering identiteit en imago Stad der Bevrijding

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Aan Wageningen45 is een subsidie verleend voor de organisatie van activiteiten die vallen onder de vier kernwaarden 'door en voor' de stad, 'bedanken van de bevrijders', 'werken aan vrede, vrijheid en veiligheid' en 'verbinden van diversiteit'. Daarnaast heeft de gemeente ook een aantal activiteiten georganiseerd o.a. de adoptieceremonies en 4 mei.

6.2.2 Educatie en bewustwording

Jong en oud bewust maken van de waarden van vrede, vrijheid, veiligheid, mensenrechten en democratie

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

De jaarlijkse subsidie aan W45 is verstrekt, waarmee W45 o.a. een educatief programma heeft uitgevoerd en in wereldgesprekken en scholenprojecten aandacht heeft besteed aan wereldwijde vraagstukken van vrede, vrijheid en veiligheid.

De adoptieceremonies van de oorlogsmonumenten zijn met verschillende basisscholen uitgevoerd.

6.2.3 Waardering veteranen

Erkenning en waardering inzet lokale veteranen voor vrede, vrijheid en veiligheid

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Aan de Wageningse veteranen is een jaarrond programma aangeboden, waarbij een veteranendag en veteranencafe's zijn georganiseerd. Het programma van de veteranencafe's is inhoudelijk versterkt met regelmatig een spreker over voor veteranen aansprekende onderwerpen.

6.2.4 Onderhouden van internationale contacten

Uitwisseling kennis en ervaring met de partnergemeenten

Onderhouden van projectrelaties met Rwanda en China

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

De gemeente organiseerde verschillende bezoeken aan en ontvangsten uit haar partnersteden Gödöllo en Mörfelden-Walldorf, plus de vriendschapsrelatie met Zhangzhou. De betrokken stichtingen werden door de gemeente (financieel) ondersteund en gefaciliteerd bij haar activiteiten. Resultaat: verbinding tussen mensen en organisaties uit Wageningen en de partnersteden en kennis- en ervaringsuitwisseling.

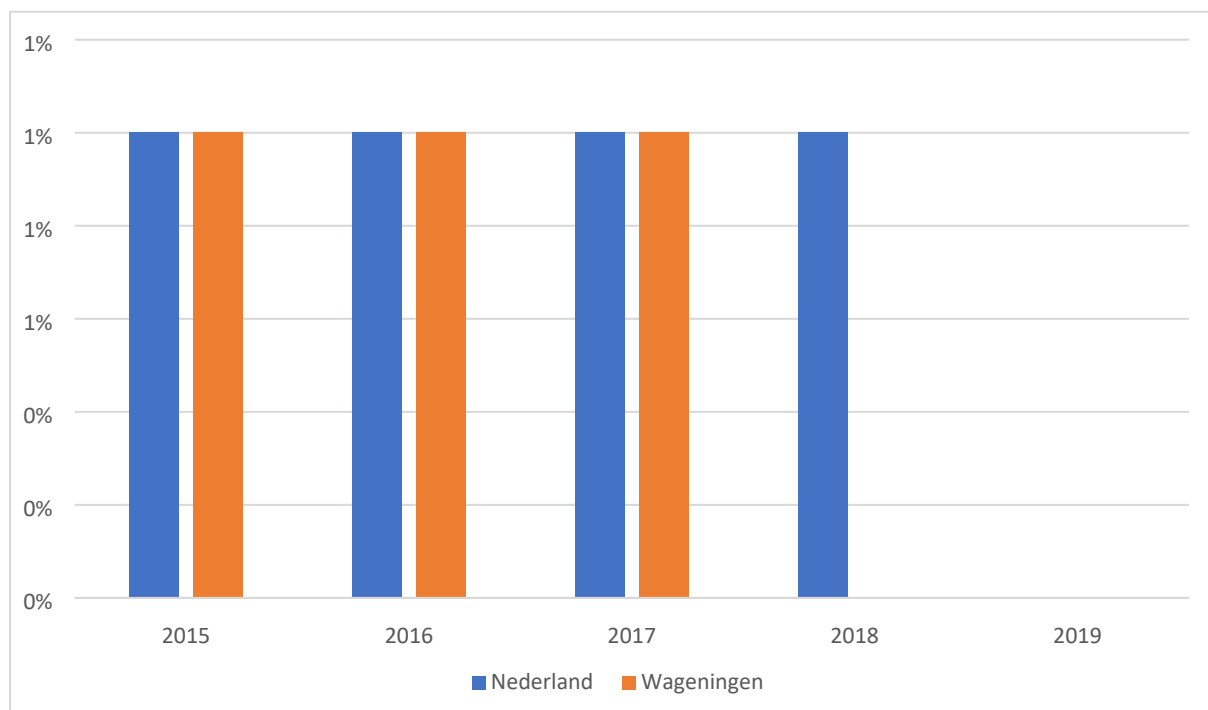
Beleidsindicatoren

In dit programma zijn de volgende beleidsindicatoren opgenomen:

JR19 - Jongeren met een delict voor de rechter

Bron: CBS

Eenheid: Percentage van de jongeren van 12 tot 22 jaar

Bron: CBS

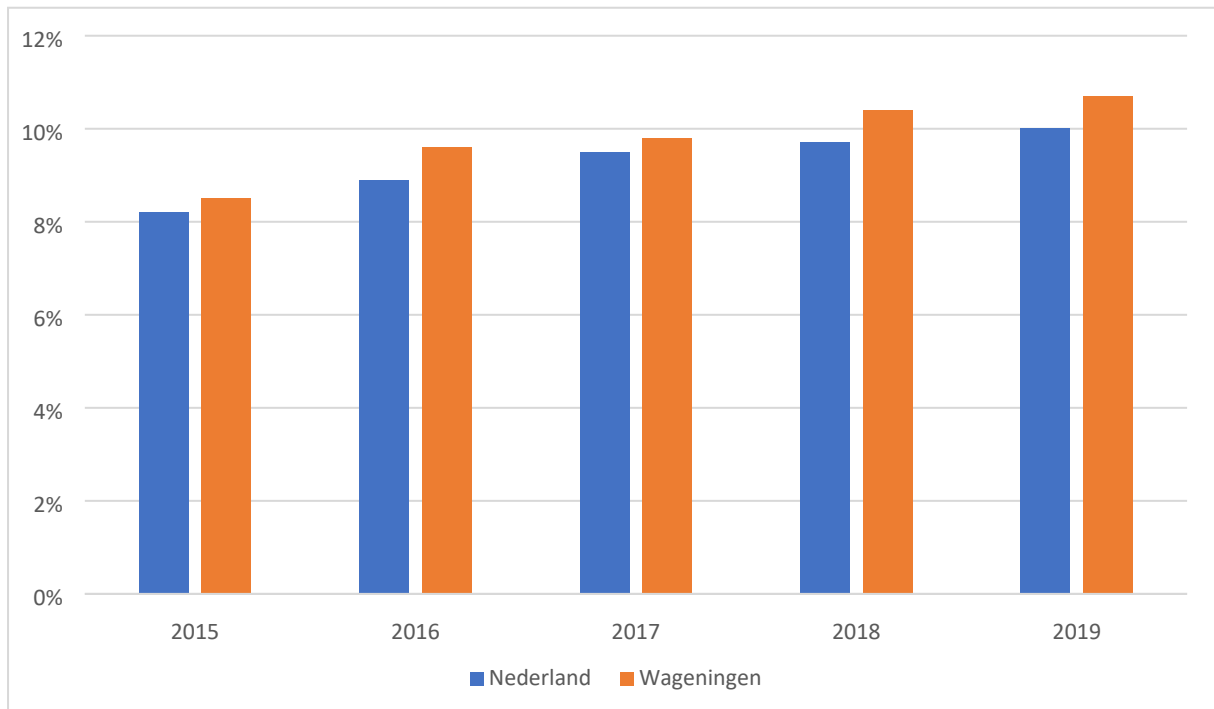
Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	%
Wageningen	1,00 %	1,00 %	1,00 %	0,00 %	%

JR19 - Jongeren met jeugdhulp

Bron: CBS

Eenheid: Percentage van de jongeren tot 18 jaar

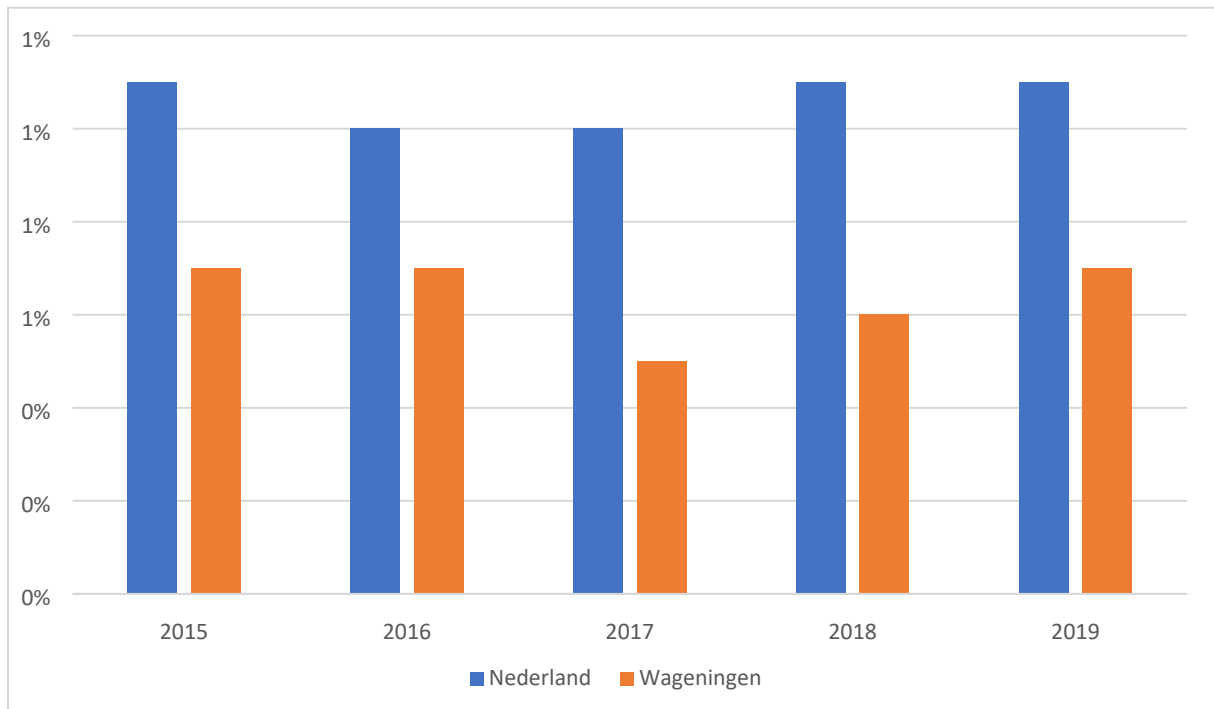
Bron: CBS

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	8,20 %	8,90 %	9,50 %	9,70 %	10,00 %
Wageningen	8,50 %	9,60 %	9,80 %	10,40 %	10,70 %

JR19 - Jongeren met jeugdbescherming

Bron: CBS

Eenheid: Percentage van de jongeren tot 18 jaar

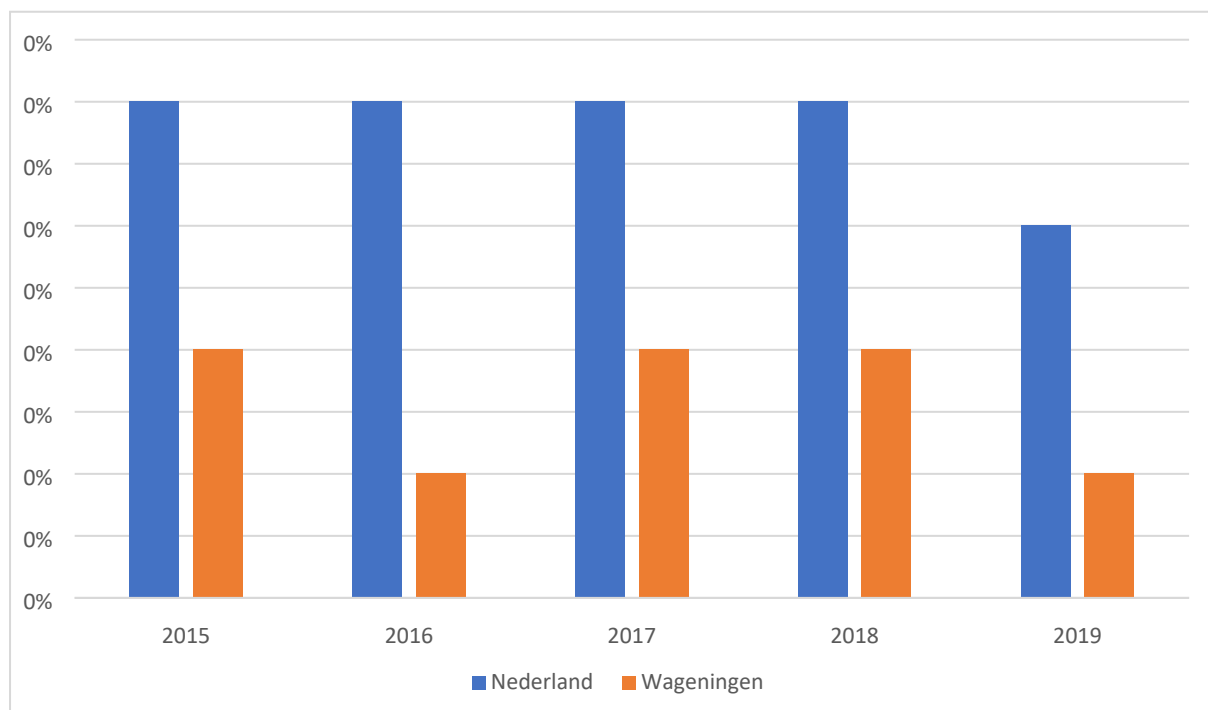
Bron: CBS

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	1,10 %	1,00 %	1,00 %	1,10 %	1,10 %
Wageningen	0,70 %	0,70 %	0,50 %	0,60 %	0,70 %

JR19 - Jongeren met jeugdclassering

Bron: CBS

Eenheid: Percentage van de jongeren van 12 tot 23 jaar

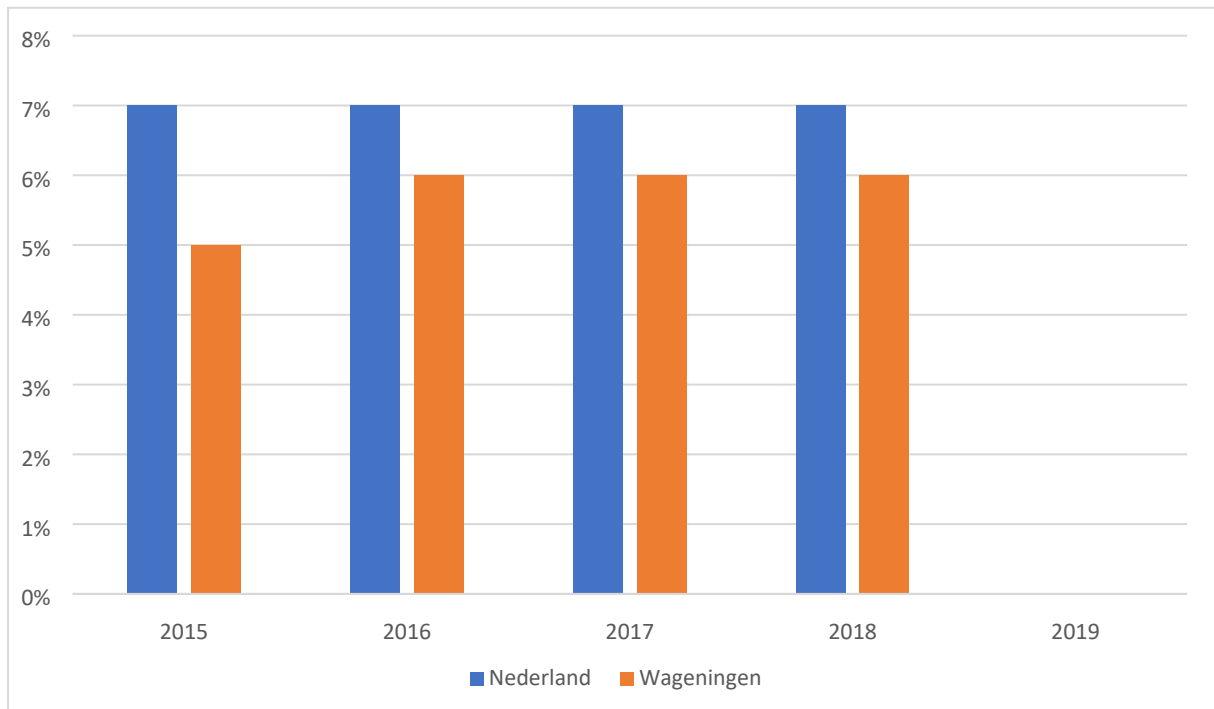
Bron: CBS

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	0,40 %	0,40 %	0,40 %	0,40 %	0,30 %
Wageningen	0,20 %	0,10 %	0,20 %	0,20 %	0,10 %

JR19 - Kinderen in uitkeringsgezin

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Eenheid: Percentage van de kinderen tot 18 jaar

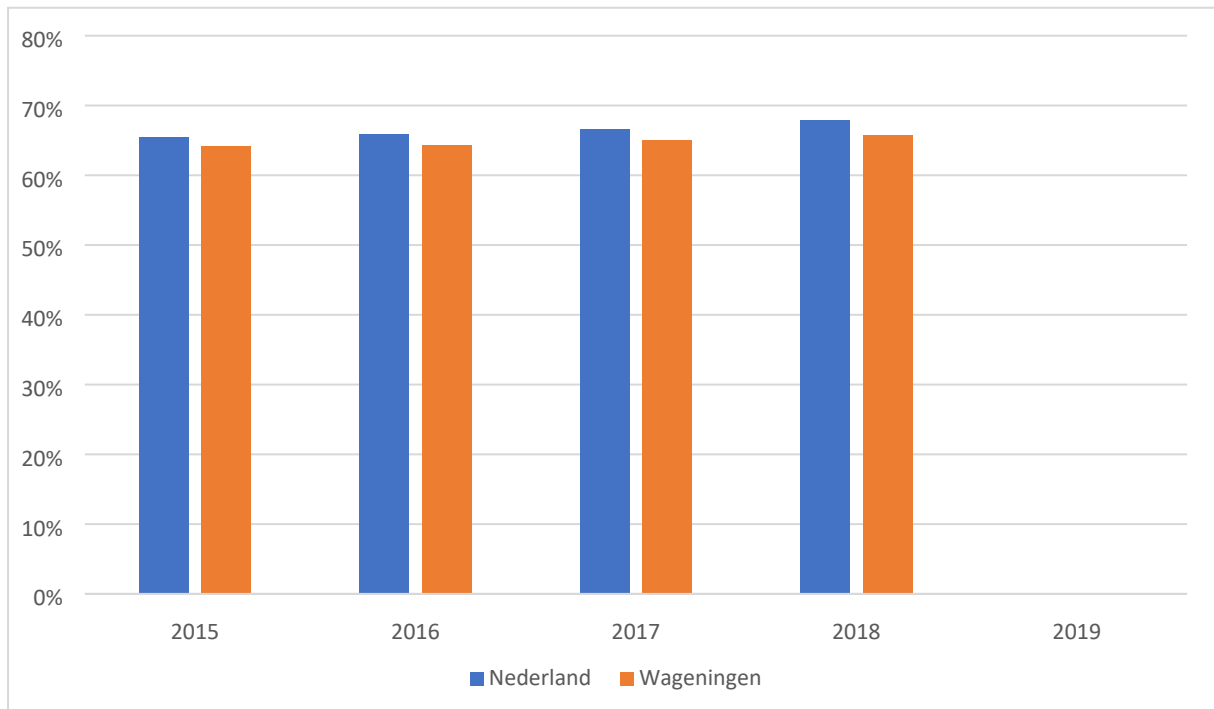
Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	7,00 %	7,00 %	7,00 %	7,00 %	%
Wageningen	5,00 %	6,00 %	6,00 %	6,00 %	%

JR19 - Netto arbeidsparticipatie

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Eenheid: Percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking

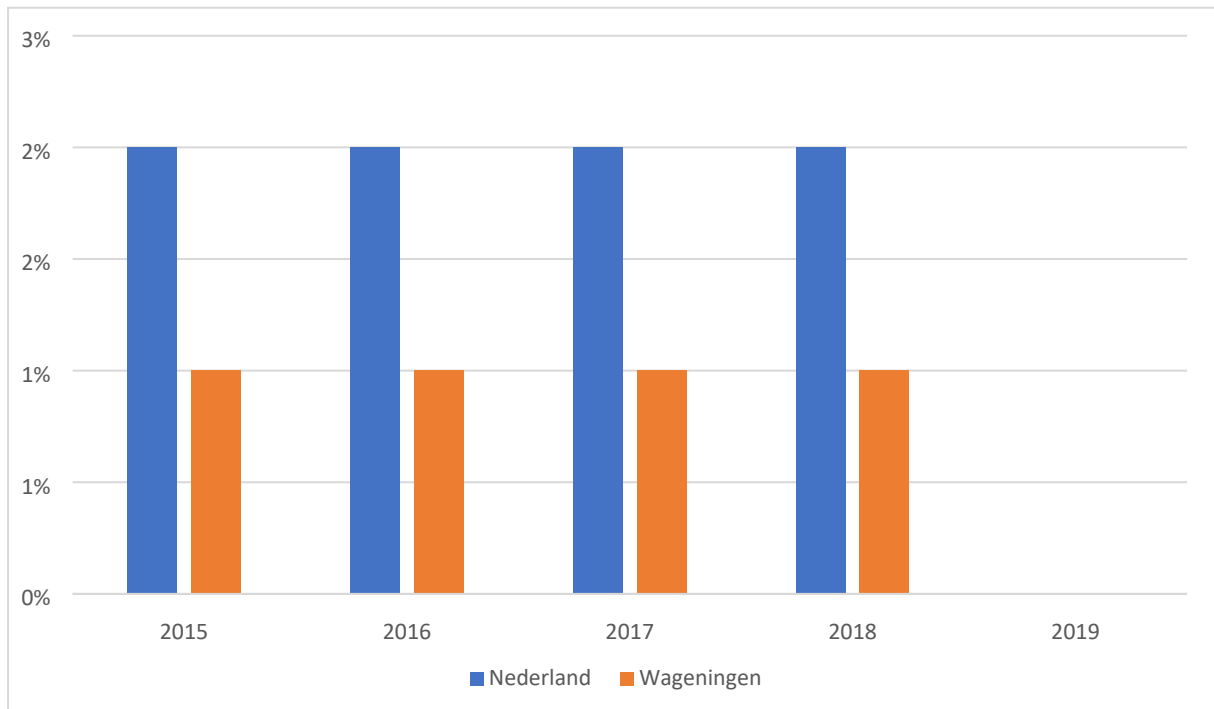
Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	65,40 %	65,80 %	66,60 %	67,80 %	%
Wageningen	64,10 %	64,30 %	65,00 %	65,70 %	%

JR19 - Werkloze jongeren

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Eenheid: Percentage van de jongeren van 16 tot 23 jaar

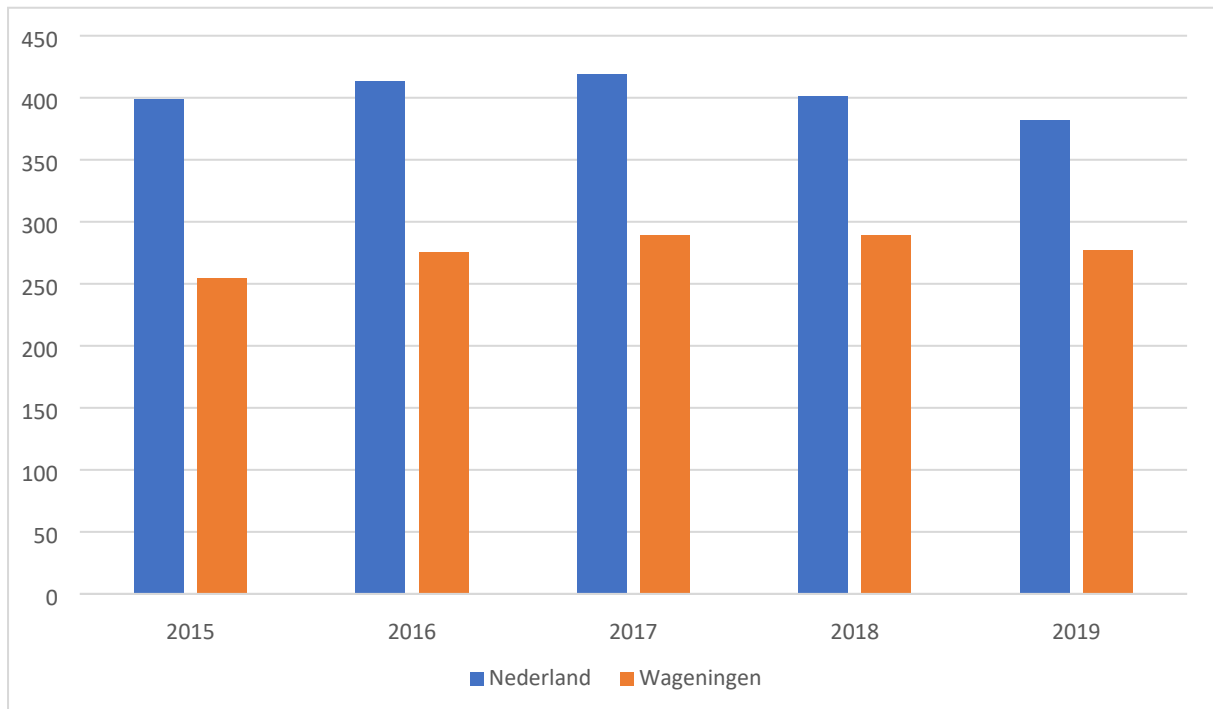
Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	%
Wageningen	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	%

JR19 - Bijstandsuitkering

Bron: CBS - Participatiewet

Eenheid: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

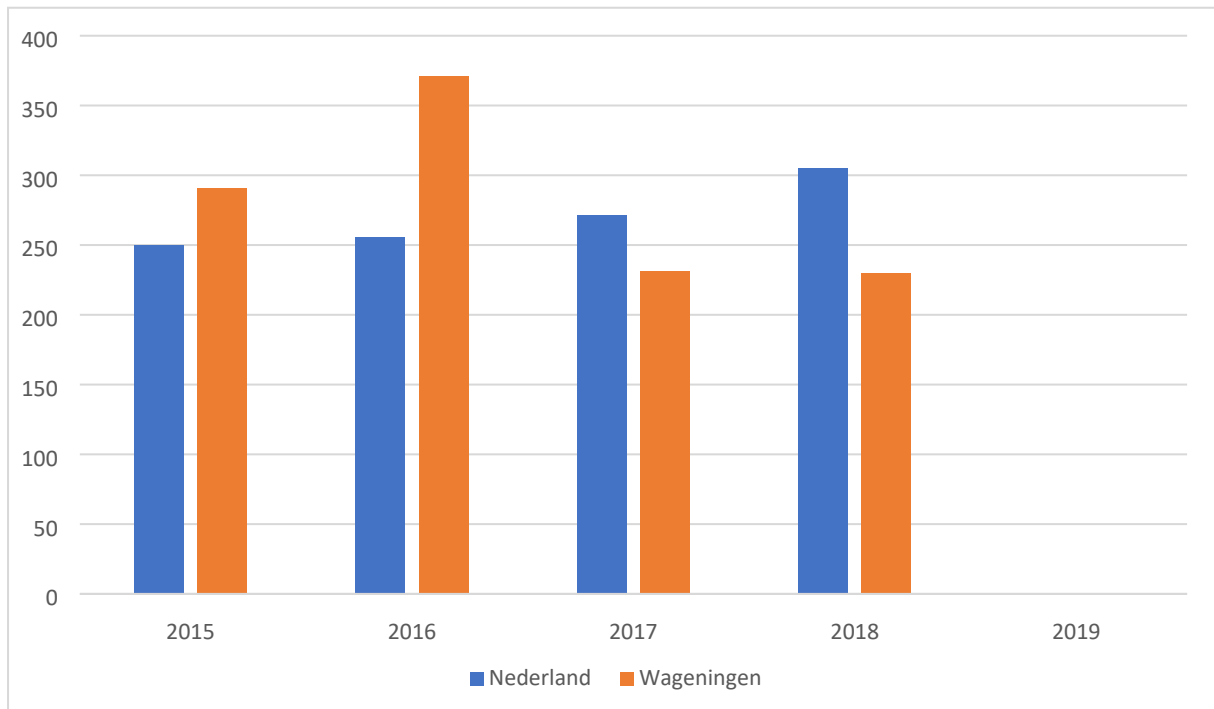
Bron: CBS - Participatiewet

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	398,70	412,80	418,60	401,10	381,70
Wageningen	254,40	275,60	288,90	289,40	276,90

JR19 - Lopende re-integratievoorzieningen

Bron: CBS

Eenheid: Aantal per 10.000 inwoners van 15 tot 65 jaar

Bron: CBS

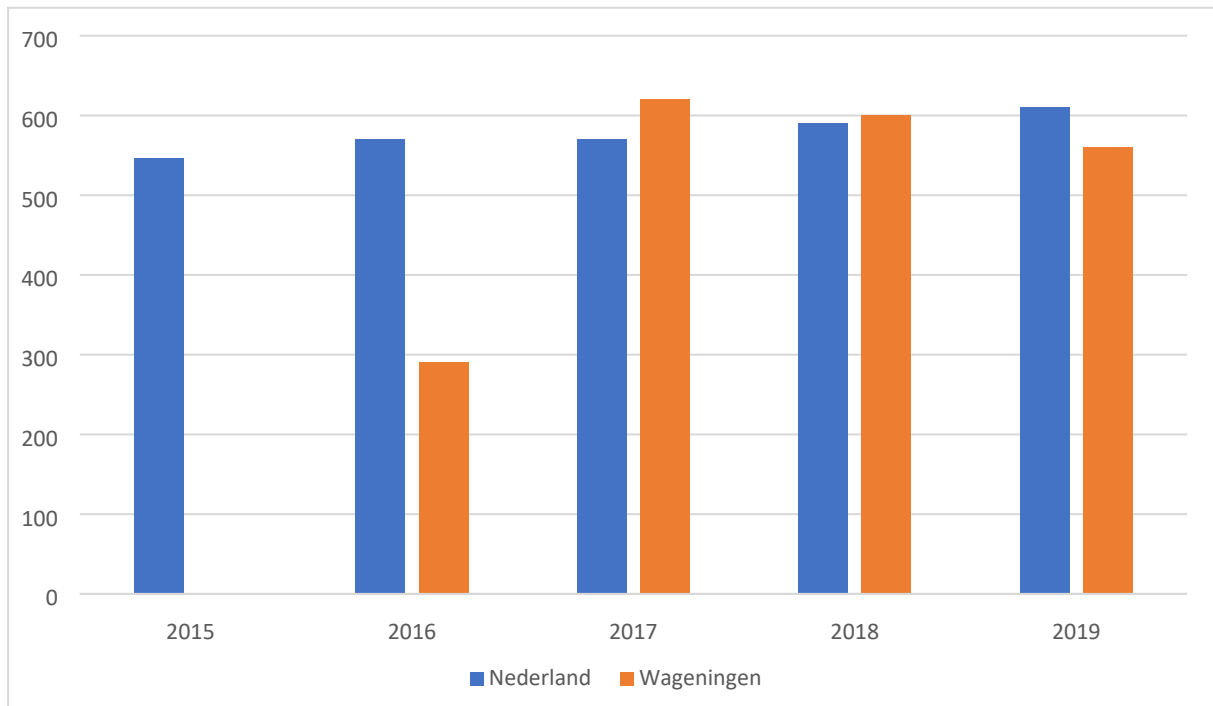
Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	249,80	255,50	271,30	305,20	
Wageningen	290,30	371,20	231,20	229,50	

JR19 - Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement

Bron: GMSD - Gemeentelijke monitor sociaal domein

Eenheid: Aantal per 10.000 inwoners

Bron: GMSD - Gemeentelijke monitor sociaal domein

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	546,00	570,00	570,00	590,00	610,00
Wageningen		290,00	620,00	600,00	560,00

Beleidskader en producten

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen en nadere regels:

- Verordening cliëntenparticipatie Werk en Bijstand (2009)
- Verordening bestuurlijke boete bij recidive 2015
- Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning Wageningen (2019)
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Wageningen
- Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Wageningen 2015
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2015
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Wageningen 2015
- Verordening individuele studietoelage Wageningen 2015
- Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Wageningen (2010)
- Nadere regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen 2019
- Financieel besluit regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen 2019

Beleidsnota's:

- Beleidskader Samen Wageningen
- Visie Kind Centraal
- Uitvoeringsplan Noodopvang Nieuwe Wetters, BW-besluit 12-01-2010
- Beleidsnotitie internationale samenwerking 2002 – 2006
- Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
- Praktisch afsprakenkader Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Valleiregio 2015
- Beleidskader Samen Wageningen (2017)
- Beleidsregels Participatiewet 2015
- Beleidsregels WWB 2012
- Minimabeleid 2016
- Beleidsplan ondersteuningsaanbod Participatiewet
- Visie op schulddienstverlening in Wageningen en Ede 2016
- Toekomstbestendigheid van Wageningen als Stad der Bevrijding 2017

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

VGGM is een complete hulpverleningsorganisatie voor Brandweer en Volksgezondheid (ambulancehulpverlening en Gemeentelijke GezondheidsDienst) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden.

Regio Food Valley

Betreft een samenwerkingsverband van acht gemeenten waar ambtelijke en bestuurlijke afstemming en voorbereiding plaatsvindt op vele terreinen.

Modulair gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland

Betreft een samenwerking van 11 gemeenten. Gemeenten kunnen per module besluiten om wel of niet deel te nemen. Wageningen neemt deel aan de Module inkoop en contractmanagement voor jeugdhulp (individuele voorzieningen) en maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen).

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Gemeente Ede

Uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BbZ): Betreft samenwerking van de uitvoering van de taken op het gebied van de Bbz.

Wageningen 45

De gemeente Wageningen subsidieert de stichting W45 voor de realisatie van de activiteiten op 5 mei en de organisatie van educatieve activiteiten.

Het vastgestelde beleid Toekomstbestendigheid van Wageningen als Stad der Bevrijding (2017) is hierbij leidend.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Overzicht baten en lasten

In de onderstaande tabel zijn de jaarlijkse baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn. De lasten en baten zijn inclusief de kapitaallasten van de investeringen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten	-48.770	-48.984	-50.658	-1.674
Baten	15.924	16.129	16.912	783
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-32.846	-32.856	-33.747	-891
Onttrekkingen	91	416	172	-244
Stortingen	-4	0	0	0
Mutaties reserves	87	416	172	-244
Gerealiseerd resultaat	-32.759	-32.439	-33.575	-1.135

Begrote en werkelijke baten en lasten per product

Het programma bestaat uit de onderstaande producten. Per product wordt het begrote en het werkelijke resultaat voor reservemutaties vermeld.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019
511.10 VREDE- EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	-526	-481
610.00 SAMEN WAGENINGEN	-4.157	-4.144
625.00 BELEIDSDOMEIN ONDERSTEUNEN VAN VRIJWILLIGERSWERK	0	-5
625.20 BELEIDSDOMEIN GEHANDICAPTEN	-57	-46
625.30 BELEIDSDOMEIN VLUCHTELINGENBELEID	-53	-26
625.50 BELEIDSDOMEIN LEEFBAARHEID/SOC. VEILIGHEID	-13	-14
625.80 BELEIDSDOMEIN GEZONDHEIDSBELEID	-1.046	-1.035
625.99 MO-PLAN ALGEMEEN	-5	-1
626.10 INTEGRALE TOEGANG EN ALGEMEEN SOCIAAL DOMEIN	-1.712	-1.696
626.20 BURGERKRACHT EN INNOVATIE	-356	-160
626.30 WERKGELEGENHEID	-2.860	-3.187
626.31 WSW	-3.968	-3.543
626.60 INDIVIDUELE ONDERSTEUNING	-14.652	-16.231
626.70 SOCIALE ZEKERHEID	317	636
626.81 ARMOEDEBESTRIJDING	-3.768	-3.816
Resultaat	-32.856	-33.747

Overzicht baten en lasten per hoofdoel

In onderstaande tabel zijn de werkelijke baten en lasten na reservemutaties per hoofdoel van dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019				
	Baten	Lasten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
6.1.1 Gezondheid	34	-1.115	0	0	-1.081
6.1.10 Mensen met een beperking	3.232	-9.104	0	0	-5.871
6.1.11 Statushouders/vluchtelingen	0	-26	0	0	-26
6.1.12 Preventie en algemeen sociaal domein	96	-6.111	0	0	-6.015
6.1.2 Leefbaarheid	0	-14	0	0	-14
6.1.3 Werk	1.280	-8.010	0	51	-6.678
6.1.4 Armoede	11.872	-14.618	0	121	-2.625
6.1.5 Mantelzorg	3	-95	0	0	-92
6.1.6 Vrijwilligerswerk	0	-5	0	0	-5
6.1.7 Vrijtijdsbesteding	0	-434	0	0	-434
6.1.8 Jeugd	15	-9.837	0	0	-9.822
6.1.9 Ouderen	378	-809	0	0	-431
6.2 Bewustwording, solidariteit, vrede en veiligheid	0	-481	0	0	-481
Gerealiseerd resultaat	16.912	-50.658	0	172	-33.575

